

Sermo

exteriori superficie aqua decurrere labile humanitatem. et hanc apostoli. x. videtes nec fundus diuinitatis inuestigantes statim in aqua humanitatis saltare voluerunt. et Thome dixerunt Vidimus dominum Job. xx. Thomas autem cauti/ or illis quis nollet tanquam electus ad gloriam ire. et istum fluuium transire. non statim credidit nec transiit. quia de fundo deitatis nihil sibi dicebatur. id est fuit sollicitus ad inuestigandum si fluuius ille esset securus ad eundem. si esset ibi deitas in qua pedem firmare posset. **R**ecte enim fecit sicut vulpes de qua recitantur naturales. Quando debet transire fluuium aut aquam gelatam non statim pertransit. sed diligenter aure super glacie posita probat an aqua subter currat. si audierit aquam non consuevit pertransire. si autem firmam considerat securus percurrit. Iohannes beatus Thomas audita aqua fluxibili. scilicet humanitate. noluit transire neque credere. sed facta probatione et firma percepta deitate in fluuium christo credidit et transiit ac dixit. Dominus meus et deus meus. Iohannes de ipso exponit potest illud Ecclesiastici. xvj. Probatus est in illo. et perfectus inuenit. et erit illi gloria eterna. Probatur enim est sic equus probationem. **V**idetur naturales et experti quod bonus equus ita probatur. si ducitur ad fluuium. et bibendo bene et fortiter immergit rostrum et caput usque ad fundum optimus iudicatur. Si autem solum aquam bibit in superficie tunc est signum non boni equi. Ita ostendit perfectus esse et fuisse beatus Thomas apostolus in sua probatione. quia ceteri apostoli miserunt tantum caput in fluuium christum in superficie cognoscere. hoc est in humanitate quam dixerunt. Vidimus dominum. nec immerunt se usque ad fundum diuinitatis. Sed thomas os. pedes. manus. et aures et se totum immisit et usque ad deitatem penetrauit. id est de ipso verificatum est illud Ecclesiastici. j. Altitudinem celi et latitudinem terre et profundum abyssi habet dimensus est. Per altitudinem celi potest intelligi sublimitas diuinitatis. nam ipsum celum est sublimius meo quod perfectus est alijs corporibus ita christus qui ad deitatem deus altitudo celi propter summam perfectionem quam habet. et est altior eo. ideo eius vestigia comprehendere non possumus. Iohannes attestante qui ait. c. xj. Forsitan vestigia eius comprehendes et usque ad perfectum omnipotentem reperiens excelsior celo est. sublimior omni creatura. q. d. quilibet potest deum perfecte cognoscere cum sit excelsior celo et sublimior omni creatura. Sed. scilicet. Thome. ad hanc altitudinem peruenit. Iohannes nunc valde est exaltatus secundum illud Ihesaie. liij. Ecce intelliget seruus meus. et exaltabitur et eleuabitur et sublimis erit valde. Per latitudinem vero terre intelligitur humilitas christi humanitatis. quia terra est stabilis et quod est secundum illud Ecclesiastici. xlij. Generatio preterit. ge-

neratio aduenit. terra autem in eternum stat. Sic humanitas christi fuit stabilis. quia nunquam inclinavit se ad peccandum. attestante Petro. qui ait. j. Petrus. ij. Qui peccatum non fecit. nec inuentus est dolus in ore eius. Et psalmus. xij. Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt etc. Et hanc humanitatem cum diuinitate secutus est. b. Thomas cum dixit. Deus meus quo ad diuinitatem. et dominus meus qui ad humanitatem. Iohannes interpretatur geminus. quia in christo gemina natura intellexit. Vel id quod resurrectione christi quasi geminate. et quasi in duplo quam alij discipuli cognouit. Ipsi cognouerunt solum videndo. iste videndo et palpando. Interpretatur etiam abyssus. ipse enim fuit non solum alijs apostolis filius in illo. imo etiam Ezechiele perfectior quam aquas inueniens usque ad renes. et postea. quia intumuerunt transire non potuit. Sed thomas inuenit probauit penetrauit. et perfectus inuenit fuit. Iohannes ipse dicere potuit illud. iij. Regum. x. quod dixit regina sabba. Non credebam narratibus mihi donec veni probauit et vidi quod media pars mihi nuntiata non esset. certe non media pars. respectu diuinitatis quam. b. thome. sollicite querendo adinuenit. Pro doctrina est nobis notandum hic sanctus Thome. in hoc quod voluit probare antequam crederet dat nobis doctrinam salutarem in qua debemus ipsum imitari ut prius omnia probemus et bonis adhereamus et mala fugiamus. Sic et consuluit apostolus. j. ad Thimotheum. v. Sia probate et quod bonum est tenete. Et ad hoc exemplo naturali de coruo imitatur. cuius natura est quod hamo sibi coopto carnibus non statim ut eas inuenit deuorat et transglutit sed rostro diligenter probat et examinat voluit et reuoluit paulatim carpendo carnem de hamo extrahit et comedit. et vacuam hamum relinquit. Sic quam nobis proponunt diuicie aut delicias. etc. frequenter in se hamum mortalis culpe continetia non debemus voraciter appetere et amplecti secundum illud. psalmus. lxxj. Diuitie si affluant nolite cor apponere sed sollicite debemus examinare quid ibi sit gratum deo aut displicens. et illa recipe que sunt ad sustentationem vite necessaria et deo placetia. Ea vero in quibus est hamus culpa et offensa diuina relinquere. et hoc est omnia probare. bonumque tenere. Et hoc est quod docet apostolus ad Iudicum. j. Probetis potiora ut sitis sinceri et sine offensa in diem christi.

Sermo primus de natiuitate christi.

Anuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est nobis saluator mundi. Luc. ij. Quando regi vel alicui alij domino seculari filius nascitur. hec natiuitas est speciale gaudium genitoris

et non solum illorum. verum etiam omnium cognatorum
a quibus principalia insignia tripudij demon-
strant. et hoc fit principaliter si accidit pars mi-
rabiliter. Figura illius habet Gen. xxi. ubi
legitur quod zara quod fuit annosa et sterilis concepit
et peperit Isaac in sua senectute. sicut predi-
xerat ei dominus. Et quicumque audierit corridebit
id est gaudebit. Sicut ei patet Abraham letus effectus
fuit qui fecit convivium grande in die ablactati-
onis sue. Item legitur Luc. j. Cum Elisabeth Jo-
hannem peperisset. audientes vicini et cognati
congratulabantur ei. Distice celestis pater rex
regum et dominus dominantium magnus et laudabilis
super omnem terram. ut ait psalmista. Huic inquam
regi magno hodie natus est filius secundum illud psalmi-
stam. Dominus dixit ad me filius meus es tu ego ho-
die genui te. **¶** **I**lla beata natiuitas gau-
dium fuit eidem celesti patri regi et toti sup-
er curie. qui hodie letanter cantauerunt. Gloria
in excelsis deo. et in terra pax hominibus bo-
ne voluntatis. Luc. ij. Et non solum leticia fa-
cta est patri celesti. sed et marie matri que con-
uenienter dicere potuit illud quod dixit zara.
Risum fecit mihi dominus. id est gaudium. Et similiter
quod dixit anna genito Samuele. j. Regum. ij.
Exultavit cor meum in domino et exaltatum est cor
meum. id est potestas mea in deo meo. Dilatum est
os meum super inimicos meos. id est demones. quod le-
tata sum in salutaris tuo. Cum hac letissima ma-
tre hodie letari debemus. quod admonet nos in
canto hodierno per beatum Gregorium. Congratu-
lamini mihi inquit omnes qui diligitis dominum. quod
cum eodem puula placui altissimo. et de meis vi-
sceribus genui deum et hominem. Et hoc gaudi-
um quod hodie factum est universis nuntiavit re-
galis nuncius Gabriel dicens. Annuncio vo-
bis. etc. In quibus vobis tria describunt. Primo
ingentis tripudij proclamatio. ibi. Annun-
cio vobis. Secundo comitum gaudij divulgatio. ibi
quod erit omni populo. Tercio hominis predicti restau-
ratio. ibi. quod natus est nobis. **¶** De primo est
sciendum secundum naturales sole oriente materiali
multa mira in his inferioribus fieri consueverunt
Primo namque illuminantur omnia que prius sunt ex no-
ctis tenebris obumbrata. quod secundum Isaiam. Sol est fons
totius luminis. cuius radiatione superiora et in-
feriora cuncta illustrantur. Secundo illa que noctis
frigiditate sunt indurata. fluere incipiunt sole
orientis. sicut signantur videmus in hieme de gla-
cie et de niue. Tercio omnia venenosa animalia. sicut
draco et basiliscus se occultant in cavernis. secundum
illud psalmi. ciiij. Ortus est sol et congregati sunt. et in
cubilibus suis collocabuntur. Quarto cuncta
volatilia ut philomene et allaudes in vere leti-
us vociferant quoniam sol oritur. et ceteris cuncta animalia

gaudendo clamant. et vultum versus solem ferunt
Infirmi etiam qui ex humiditate noctis que au-
get infirmitatem sunt grauati habent alleuiamem
et ceteris gaudet sole oriente. Distice per solem
christus dei eterni filius intelligitur apertissime. Re-
cte enim sic sine sole nihil proficit atque crescit. si-
cut patet de terre nascentibus que sine sole non
crescunt. nec homines caperent incrementum. quod homo
generat hominem et sol. ut dicitur Bre. ij. phi. Ita
sine christo nihil possumus implere. sic ipse tes-
tat. Ioh. xv. Sine me nihil potestis facere.
Cui consonat poeta proficit absque deo nullus
in orbis labor. Hic iusticie sol clarissimus diu a
sanctis patribus oriri est predictus. Prefertim a
Malachia propheta eiusdem. iij. Ultra vo-
bis timentibus deum orietur sol iusticie. Sed qui
longe ante erat prophetatus. hodie est ortus. et de
virgine natus. sicut canendo testatur sancta ecclesia
Hodie nobis celestis rex de virgine nasci di-
gnatus est. ut hominem predictum ad regna celestia
reuocaret. Gaudete igitur omnes dei timores quod
natus est nobis. et ortus est verus sol qui illuminat
omnem hominem venientem in hunc mundum.
Ioh. j. Exultate et vos predicti peccatores. quod
natus est puer mitissimus qui per suam clementiam
nos a fauce leuitatis liberabit. et ad celestia
regna reuocabit. **¶** Idcirco ad gaudendum
inuitat quemlibet hominem leo papa in sermone
hodierno dicens. Saluator noster dilectissi-
mi hodie natus est gaudeamus neque enimphas est
locus tristicie hunc ubi natalis est leticie vite. qui
presumpto mortalitatis timore ingerit nobis
de promissa eternitate leticiam. nullus ab hac
alacritate participatioe secernitur ubi comitum est le-
ticia. Ratio. Quia saluator dominus noster pec-
cati et mortis destructor. sicut nullus a reatu
liber reperit. ita per liberandis omnibus venit
Exultet sanctus. quod appropinquat ad palmas
gaudeat peccator. quod inuitatur ad veniam. ani-
me gentilis. quod vocatur ad vitam beate. Et est
notandum quod illa predicta que contingunt in ortu so-
lis materialis illa etiam hodie in natiuitate christi
contingunt. Primo quod sicut in ortu solis tam in-
feriora quam superiora illustrantur. Sic hodie christo
nato in nocte ipsa obscuritas versa est in diei
clarissimam lucem. Sicut de hoc refert Iacobus in
li. de infantia saluatoris. Et vincet in spe. hi-
sto. li. vj. Cum Maria cum ioseph iret in bethle-
em ut Ioseph periret. quod erat de domo et sa-
milia dauid. Iussit ipsam Mariam gravidam
quando intrare speluncam que lucem diei pe-
nitentis non habebat. Sed in ingressu Marie ce-
pit tota splendere quasi ibi esset hora diei sexta
nec defecit lux illa nocte. Refert etiam petrus
comestor in sco. histo. quod hora natiuitatis christi

tres soles apparuerunt qui paulatim in unum corpus solare sunt redacti. et non solum ista die seu hora eius. sed ante aliquod tempus pro morte iulij cesaris. Ad etiam Eusebius in cronica testatur. **E**t hoc fuit evidens signum. quod ille venerat qui omnia illuminaret. secundum illud Luc. 1. Visitationem nos oriens ex alto. Illuminare his qui in tenebris sedent. et in umbra mortis. Utinam et nostra corpora illuminarentur. ut possemus dicere quod canit ecclesia. Fulsit hodie lux super nos. Sed sunt pro dolor timendum multi quorum ex multis peccatis sunt obscura corda qui in presentia huius clarissime lucis christi nati sunt vicij deturpati. vicij quidem bestiales. De qua refert Isidorus li. xij. Hec in luce plena est difformis et obscura. sed in tenebris lucet ut candela. ita ipsi in hac dilectissima die in qua venit christus omnia illustrare. sunt totaliter deformes et obscuri. Illis quidem christus nodum est natus. Quia dicit Hieronymus in epistola ad Eustochium virginem. Hoc quoniam requirit christi natiuitas ut ipse nascatur in nobis gratia et virtute sua quam nos illuminat. nosque in ipso renascamur spiritus natiuitate. scilicet peccata per penitentiam expellendo. alio in christi natiuitate nullam haberemus societatem teste apostolo qui dicit. 1. Cor. 15. Que societas lucis ad tenebras. quod nulla. **S**ecundo sicut oriente sole dura fluere incipiunt. sic in felicissima christi veri solis natiuitate dura facta sunt fluida. Nam celi qui tam duri fuerunt quod per quinque milia annorum et ducentos annos nullam gratiam distillauerunt. hodie autem per totum mundum mellisfacti sunt. sic canit ecclesia. Hodie montes fluidi facti sunt. secundum illud Joel. 3. In illa die. scilicet natiuitate christi stillabunt montes dulcedinem. et colles fluent lac et mel. Hodie vinee engadi floruerunt quibus esset in hieme. et fructum protulerunt balsami. que liquorem habundant effuderunt. ut dicit Bartholomeus in sua compilatione. Hodie fons aque in ciuitate romana in liquorem versus est olei erum per usque ad tyberim largissime perfluxit Crisostomus dicit et papa Innocentius. 3. Et hoc manifestum erat signum quod natus erat ille qui largis suam gratiam omnibus peccatoribus vellet dare quam per tot annorum curricula voluit denegare. Iohannes dicit Raymo super Apocalypsim. Tantumque christi natiuitas quantum et eius passio nostram operabatur meruitque salutem et gloriam per immensam. Idcirco nos peccatores qui in multis offendimus omnes si timemus districtum iudicem respiciamus et petimus gratiosum natum infantem. Quod secundum Bernardum. Puer dat multa bona pro modico et per modicum placari potest. Et hoc per in exemplo. **R**egit de quadam muliere que erat

in quodam ordine monialis. sed reiecto habitu publica meretrix effecta. Post multos igitur annos rediens ad claustrum ibidem penitentiam peractura. Sed cum de iudicio dei cogitaret. et de penis inferni. se consequi veniam diffidebat. Sic quoniam de paradiso cogitabat de qua adam propter unum inobedientie peccatum reiectus fuit de regno celorum. Lucifer detrusus emineret propter superbiam se illic ascendere propter multitudinem peccatorum iterum desperabat. Tunc vero cogitabat de passione christi qui sanctus sanctorum dicitur. et quod tanta innocens pertulisset. et ipsa turpiter tam magna multiplicataque peccata commisisset. denuot se gratiam inuenire diffidebat. Igitur his dimissis cepit cogitare de illis que circa ipsum facta erant in sua natiuitate. quod puer et saluator natus est nobis. sicut aliquando audierat ex euangelio. Luc. 1. dicente angelo. Natus est nobis saluator mundi in ciuitate dauid. et cepit cogitare quod pueri per modicum placantur. Prostrata igitur coram imagine beate virginis meditabatur de infantia saluatoris. et tot perfusa est lachrymis ex dulcedine pueri quod fere mortua fuit adiutus puer per benignitatem infantie. et ab eo indulgentiam accepit peccatorum. Audistis enim dilectissimi quod hodie mellisfacti sunt celi per totum mundum. Sed quid intelligit per celos. certe anime iustorum hominum et fidelium christianorum. Recte enim sicut omnia inferiora reguntur per celestia. sic corpus regitur ab anima. Et dicit Bernardus. 1. Inutile est corpus absque anima. Etiam sic celi sunt ornati sole et luna et ceteris sideribus. sic anima secundum Bernardum. est ornata ratione et virtutibus. De illis canit ecclesia. Hi sunt celi in quibus christe habitas et illi debent hodie fieri mellisfacti per dulcem laudem et gratiarum actionem. eo quod filius dei hodie dignatus est incarnari. et nos a potestate demonum liberare. secundum quod monet nos beatus Gregorius in prosa. Grates nunc omnes reddamus domino deo. Et quod hoc facere oportet docemur in figura Exo. xv. ubi legitur. **E**t postquam Moyses liberauit filios Israel a potestate pharaonis ipsum cum curribus suis et equitibus in mari rubro submersendo Maria soror moysi superius tympanum in manu sua. et egressae sunt omnes mulieres per eam cum tympanis et choris quibus precedentiibus dicentes. Cantemus domino. gloriose enim honorificatus est. et cetera. Distice per Mariam intelligere possumus quolibet fidelem animam per incolatum presentis vite amarum. Sed per tympanum intelligere debemus dei filium incarnatum. Quia sic in tympano est forma spherica. pellis extensa et melodia sic in dei filio est forma spherica. hoc est deitas que non habet principium neque finem. secundum illud Bernardus. 1.

Egressus est a diebus eternitatis. In ipso etiam
 est pellis. i. humanitas seu caro quae postea fuit in
 cruce extensa. Juxta illud ps. ciiij. *Extēdes ce-
 lum sicut pellē.* In ipso fuit melodia. s. aia omni
 dulcedine plena. Hoc tympanum. i. xpm debz
 sumere hodie fidelis aia celo pata. et melli-
 suas laudes. deuotiones et gratias debz
 pinnere cum Maria iubete hoc. ps. xcviij.
*Cantate dño canticū nouū. qz mirabilia fecit
 debet mōtes pteplatiū stillare dulcedinez
 deuotionis. et colles scz humiles actiui debet
 fluere lac et mel. i. laudare e' natiuitatē et dei
 tatē. vt impleat illud Isai. lv. Montes et col-
 les cātabūt corā deo laudē. Et oia ligna regi-
 onis plaudēt manu. et vere hec est dies boni
 nunciij. Si tacuerim. s. a laude. et noluerim
 nunciare. steriles arguemur. vt habetur. iij
 Regl. v. *h. Jo legif de quodaz monacho
 qdū audiret legere illa verba. Verbu' caro
 factū ē. nō flexit genua. nec aliqd signū reue-
 rentie nec deuotionis ondebāt. Tunc venit
 diabol' et dedit ei alapā dī. Si b' xbu' pdesz
 nobis sic pfuit vobis. nunq' flectere cessare-
 mus. Jo papa clemēs. v. dedit vnū annū et
 xl. dies indulgentiaz oibus q' genua flexerit
 laudātes deū cū legere audierit verbū caro
 factū ē.* *Tertio sic sole oriente oia ad la-
 tībula sua fugiunt aialia venenosa et non au-
 dent orientē expectare. Ita xpo nato omīs i-
 mūdi et ptra naturā peccātes sunt extincti et
 mortui in orbe vniuerso. fm q' pphetauerat
 ps. c. in psona christi. In matutino interfici-
 ebam oēs pctōres vt disperderet de ciuitate
 dñi oēs opantes iniquitatē. *Qz fm. b. hiero.
 qui dicit sup illud ps. xcviij. Lux orta ē iustis
 Tanta fuit illa lux vt oēs laborātes in pctō
 zodomitico extincti sūt. Et b' fecit xps vt oēs
 bmoī peccatores eradicaret ne in natura quā
 assumpserat tanta decetero imūdia inueni-
 ret. Illud etiā nephandissimū pctm fuit cau-
 sa maxima quare deus tam diu p' peccatum
 Ade distulit incarnari. teste. b. Aug. q' dicit
*Vides de' tantū viciū ptra naturā i hūana
 natura desijt incarnari. fm illud Gen. vj. Pe-
 nitet me fecisse hoiez. Sūt enī illi pessimi pec-
 catores indigni xpi felicissima natiuitate. ml'
 tū reuera timere hodie deberēt vt se fra pti-
 nus apiret. et eos sine mora eternalit' degluti-
 ret. Sic factū ē zodomitici. sup quos dñs sul-
 phur pluit. et i infernum hos omīs dīmergit.
 Gen. xix. Etia in b' iocūdissimo ortu sol' iusti-
 cie xpi nō solū imūdi pctōres. verūetiā ydo-
 la imūda sūt deleta. *Qz legif q' hora nati-
 uitatis xpi statue romuli dei romanorū ceciderūt
 et cōtrite sunt. Etia alie statue ydolorū*****

in oibus locis ceciderūt. ad denotādū q' ille
 nat' est q' oīuz deorū de' est. Jo etiā legif q'
 hiero. ppheta multo ante natiuitatē in egyptū
 descendit p' mortē regis Hodolie regib'
 sequētib' signū dedit. Ex eorū ydola corruerūt
 qū virgo filiū pareret. Idcirco statuerūt
 sacerdotes ydolorū imaginē virginis puerū
 in gremio portantē in secreto loco templi. et
 omīs illā adorauerūt. Postea aut a ptholo-
 meo rege interrogati quid b' est dixerūt. pa-
 terne traditionis ē hoc mysteriū. qd de facto
 pphetaz maiores acceperūt. Et postq' xps
 natus fuit euenit sicut ppheta dixit. Quar-
 to sole oriente gaudēt cōiter mūda animalia
 vniuersa. Sic xpo nato oēs fideles nō soluz
 in mūdo. verūetiā in limbo letabant'. teste
 Aug. in epla cōtra Faustū. *h. Scio inesti-
 mabile gaudiū angelis et hoib' sanctisq' pa-
 trib' in xpi natiuitate felicissima fore natum
 Necmīz q' hoies letati sūt. Qz dicit hyla. su-
 per Math. Sustollit nāq' naturā hūanam
 de' oīpotēs sup an gelicā celsitudinē et natu-
 rā p ipam salutiferā xpi natiuitatē et beatam
 Et quis ad vitā eternā predestinati de chri-
 sti natiuitate sunt letati. tñ mali sunt tristati.
 Recte sicut sole oriente certa gaudent aialia
 carminib' et vix ortū expectant. Alia aut tri-
 stan' et fugiunt et se occultāt. Sic iusti longe
 ante de hac natiuitate gaudebāt et desidera-
 bāt et desiderāt vix illā expectabāt. Sic Isai-
 as dicit. Utinā dirūperes celos et descēde-
 res Isai. lxiij. sed mali ecōtra. Et hoc often-
 sum fuit Marie. Sic refert Jacob' de isan-
 tia saluatoris. Cū Maria et Joseph irent i
 bethleem vt pprofiterē. dixit Maria. Vido
 duos populos ante me. vnū gaudētē et ali-
 um flentē. Et cū ioseph hec vba putaret ina-
 nia. angelus in persona iuuenis apparuit ei
 dicēs. Certe Maria recte locuta est. Vidit
 enī populū iudeorū flentē et populū gentiliūz
 gaudētē. Sic proch dolor adhuc multi sūt
 qui non cū gaudio suscipiūt christi natiuita-
 tem. Sed dicunt fm Aug. i. li. de agone xpi
 ano. Quare nō potuit hoīem aliter liberare
 nisi suscipet carnē. et nascere de femina et a
 pctōrib' oia mala patere. Et s' dicit declarā-
 do. Quilibet natiuitas xpi nō ē grata dī. Dis-
 plicet enī auaro qz nō aureū corp' habuit Dis-
 plicet ipudicis. qz ex femina natus ē. multū
 enī odiunt impudici q' p'cipiūt et pariūt feie
 Displicet supbis. qz patiētissime ptumelias
 tolleravit. Displicet delicat'. qz crucifix' est.
 Displicet timidis qz mortu' ē. hec ille. Nos
 aut o carissimi nō sic. sed grati sim' de ipsius
 incarnatione dicentes gaudiose. Gloria tibi*

Sermo

domine. vt sic per hoc spirituale gaudiū veniamus ad celum.

Sermo secundus De eadem.

Natus est nobis

saluator mūdi. Luc. ij. **A** Secūdu naturales ver pmittit varios nūcios. aliqui sunt viole q̄ interdū longe ante ver apparēt si saltem tēpus fuerit calidū que sunt pmi flores veris. Aliqui sunt irundines. et nō soluz vna sed plures. Quia dicit Aresto. j. Ethic. Vna irundo non facit ver. nec vna dies calida estatē. q. d. sed plures. Alij nūcij sunt coturnices. Alij sunt cicontie que sū Amb. in hexa. sunt veris nūcij. Ultimi nūcij sunt flores terre. de quibus dicit Cass. ij. Jam enim hiems transijt imber abiit et recessit. flores apparuerunt i terra nostra. Spūeliter per ver intelligitur tempus gr̄e. recte sicut i vere oia renouant. ita in tpe gr̄e oia pdita fuerūt restaurata. Hoc tēpus gr̄e habuit varios nūcios aliqui a longe illud futuz pdixerūt. Et hoc recoluit ecclia in pma dñica aduent⁹ cuz cecinit. Aspiciēs a longe ecce potentiā dei vi deo venientē et nebulā totā terram tegentem. Alij aut cito fore cecinerūt. Jō cātuit ecclia in secūda dñica. Hic enim cito veniet sal⁹ tua. quid meroze consumeris. sanabo te et libera bo te. noli timere. Aliqua nūciata fuerūt de ppe. Et hoc pphetizauit solennis nūci⁹ Isaias qui dicit. xliij. Prope ē vt veniat tēp⁹ ei⁹ et dies ei⁹ nō elongabunt. Et itez. lxij. Dicite filie sion. Ecce saluator tuus veniet ecce merces ei⁹ cū ipso. Alia aut d pterito fuerūt et illa portauit regalis regula beati Pauli q̄ ait ad Gal. iij. Vbi venit plenitudo tēporis misit de⁹ filiū suū ex muliere factū sub lege. vt eos qui sub lege erāt redimeret. Hic nobilissimus flos campi qui hodie i terra nostra apparuit psignās tempus diu adoptatū. et hunc florē ortū eē pdixit celic⁹ nūci⁹ Gabriel cū dixit. Natus est nobis saluator mūdi. In quibus verbis duo pncipalit⁹ describuntur. Primo generationis fructuositas. ibi. Natus ē nobis. Secūdo saluatoris natiuitas. ibi. saluator mūdi. De primo ē notādū. **D**icunt naturales. qñ sol oriē multiplex oriē nobis gaudiū seu generat. que etiā in ortu veri solis xp̄i. s. in ei⁹ natiuitate fuerunt. pmo sol vt dicit commētator in libro de impressionibus semp in ortu suo cernit maioris quantitatis Cui⁹ rō ē sūm Are. et Alexandrū super iij. methe. Quanto stella remotior fuerit tanto maior apparebit. Et qz oriens ē vna de partibus remotis celi. ideo multus vapor inter-

ponit qui facit maiorē apparere solē. Etia dicit Calcid⁹ super Thimeum platonis. Q specialior influxus virtutis luminis solaris est in ortu regionibus vniuersis. Ita christ⁹ in ortu sue natiuitatis maioris semp clementie cernit et amoris. et specialez influit nobis grām et fauorem. teste Gratiano in iuris apparatu. Nemo inquit ambigit quādo nascēte domino specialior influxus gr̄e pateat toti mūdo. Cui alludit Eusebius in sermone. In ortu quidē saluatoris aspectus sup nos clemētior ē semp cōditoris. Et hoc pz in exēplo. **R**egit q̄ quedā mulier deuota per infantia xp̄i inhiabat. Veniente igif tpe natiuitatis ei⁹ rogat ipsū vt ostēderet sibi māginē suā in faciē. et cū recessū alioz hominū in ecclesia sola expectaret. venit formosus puer stās ante eam. Vidēs igif illa puerum taz formosū interrogauit eū si sciret Ave maria Qui rēdit etiā Illa. dic inqt mibi. Puer at pdixit. Et cū puenisset illuc. Et bñdict⁹ fruct⁹ v̄tris tui. Dixit puer. Ego sū idē fruct⁹. et euauit. et mulieri speciale gr̄az infudit Et illa iubilādo clamauit. reūtere tu charissime puer decor⁹ et delectabilis. Et alijs sibi⁹ verbis nō cessauit p triginta dies. et in tricesimo die venit iesus dicēs. Ecce reuocat⁹ ad te venio. et tu venias ad me in regnū meū. Et illa sic gaudento feliciter migravit ad celū. Secundo sol in ortu suo minuit infirmitates. cuius rō ē. **D**icunt naturales medici. Q in firmitas psurgit ex malis hūoribus. et hi in nocte magl augmētāt. iō infirmi forti⁹ i nocte patiunt. Sole aut oriente illi hūores grossi ex v̄tute caloris solis minuunt. et sic infirmitates alleuiant. **H**istice ante incarnationez filij dei hō patiebāt qñqz infirmitates. quas tñ in ortu suo verus sol iusticie minuit afferēdo medicinas. **P**rima infirmitas est tumor supbie. Iste morbus erat valde generalis. Habuit eni ortū in celo in lucifero. q̄ ait. Ascendā i celū et ero silis altissimo. Isa. xliij. Et qz ē nature celestis. iō etiā viros celestes inuadit. Sicut pz in dauid rege. qui ex supbia fuit numerare pplm suū dicēs ad ioab. Vade numera populū israel et iuda. ij. Regl xliij. Deinde hec supbia de celo cecidit. et ortū habuit in paradiso cū ad suggestionem demonis homo superbiuit. Gen. iij. Deind sparsa est per totū mūdū. modo etia regnat in inferno. ps. lxxij. Supbia eoz qui te ode runt ascēdit semp. Sed cōtra istū tumorem xp̄s attulit pmiū medicamētū suā carnem de qua emplastrū fecit et tumore sanauit et confregit Fit aut emplastrū sūm medicos ex her

his et floribus quoniam illa tempore suo absconduntur et in mortario perunt. Caro autem christi in quantum habuit veritatem humane nature. sic attestatur Aug. in li. de fide ad iude. dicens. Firmissime crede et nullatenus dubites christum verum corpus et animam assumpsisse. tunc fuit herba Isa. xl. Vis caro fenulum. In quantum autem fuit de rore innocentie decorata fuit lilius. secundum illud Cant. ii. Ego flos campi et lilius convallium. In quantum humanitate predata fuit viola. In quantum autem fuit sanguine rubricata fuit rosa. Ista herba et isti flores fuerunt sicut attriti. Et illud Isa. liij. Attritus est propter scelera nostra. et ex illis fecit emplastrum quod tumorem superbie nostre sanavit. Secunda infirmitas fuit cecitas ignorantie. homo enim non habuit oculum amoris qui celestia desideraret. nec habebat oculum timoris qui malum vitaret. et penas eternas timeret. Et quis esset cecus non habuit ductorem. quia angelus ipsum propter peccata reliquerat secundum illud Iherem. ij. Curavius babilonem et non est sanata. dereliquimus eam. et non habebat diuine gratie presidium. Contra istum morbum christus attulit sanguinem suum de quo fecit collirium quod sanavit oculos nostros. Sicut collirium perfectum est de salina et terra Job. ix. hoc est de diuinitate sanavit. Confectum est de melle et cera. id est deitate melliflua et carne incorrupta quod illum inartunt oculi Ionahe. j. Reg. xiiij. Tertium infirmitas erat mors culpe et gehenne. Iherem. quidem moriebatur corpe pene et morte. Et illud Gen. iiij. In quacumque die comederitis mortem moriemini. et in anima morte culpe. Iuxta illud Eze. xviij. Anima que peccauerit ipsa morietur morte. Et in utraque morte gehenne Contra illum morbum attulit christus tertium medicamentum spiritum humanum deitati coniunctum. qui quidem viuificat a morte pene per resurrectionem. teste apostolo qui ait ad Romanos. viij. Si spiritus est qui resuscitauit christum iesum a mortuis habitat in vobis viuificat et mortalia corpora vestra. viuificat a morte culpe per gratiam infusionem. j. Job. j. Est spiritus qui viuificat. caro autem non predestinat quicquam. Viuificat a morte gehenne per glorie collationem. secundum illud psalmi. cxlij. Spiritus tuus bone deducet me in terram rectam. Quarta infirmitas fuit duricia puerse obstinationis. quia homo non poterat frangi per contritionem. nec mollicari per passionem. Contra istum morbum attulit quartum medicamentum. scilicet animam que fuit quasi vas vnguentarium in quo posuit deus vnguentum omnium sanitatum. in ipsa fuit vnguentum medicamentum. scilicet dolor eius. qui dixit. Misereatur. xxviij. Tristis est anima mea usque ad mortem. quod dicit frangere usque ad contritionem. secundum illud Joel. ij. Scindite corda vestra et non vestimenta vestra. In ipsa fuit vnguentum dulcoratum. scilicet amor eius. qui debet dulcorare ad

compassionem. sicut ipse iubet dicens. Recordare paupertatis mee. transgressionis. absinthii et fellis. Quinta infirmitas fuit fetor immundicie. Quedam enim peccata sunt que fetent sicut luxuria. de quibus dicitur Joel. ij. De cadaueribus eorum ascendit fetor. Sicut inuidia Iherem. xiiij. Putredo ossium inuidia. Contra istum morbum christus attulit quintum medicamentum. scilicet deitatem suam sicut balsamum preciosum. quo fetorem abstulit. Iohannes dicit leo papa in omel. hodierna. Redit ad honorem suum ab antiquis contagis purgata natura. mors morte destruit. et natiuitas natiuitate reparat. quoniam simul et redemptio aufert fuitur et regeneratio mutat originem et fides iustificat peccatorem. Tertio sol habet virtutem pacificatiuam. Dicit enim Macrobius. Sol medius est in inter planetas effectus. eos concilians. et etiam contra elementa. Quia elementa per ariditatem seipsa destruerent. nisi virtute solis et celesti pacificaretur. Sic christus in sua natiuitate omnia per ariditatem pacificauit. teste apostolo qui ait. Veniens euangelizauit pacem et vobis qui longe estis. et pacem his qui prope sunt. Ipse enim est pax nostra qui fecit utraque vnum Iherem. ij. Sicut ad Col. j. Et vos cum estis alienati a deo et inimici sensui. id est manifeste et seipsum liter in operibus malis. Nunc reconciliauit. scilicet vos in corpore carnis sue quam assumpsit. secundum doctores ante aduentum filii dei in carne multe erant discordie in humano genere. et cum deo quod omnis christus veniens pacificauit. secundum illud Col. j. Dia in ipso pacificas. **P**rima discordia namque querit deus de homine qui creatoris sui offenderat per peccatum. et ipsum reliquerat dicens. Isa. j. Filios enutriui et exaltaui. et ipsi spreuerunt me dereliquerunt dominum. blasphemauerunt sanctum israel. alienati sunt retrorsum. scilicet quia homo per se sibi deum non poterat reconciliare. ideo mediator aliis indigebat. et hic fuit christus. De quo dicit apostolus ad Gal. iij. Mediator non est unus sed duorum. scilicet diuine et humane nature. Iohannes dicit gygas gemine substantie. Et ille mediator christus inter deum patrem et hominem se posuit et ipsos pacificauit. Iuxta illud apostoli. Col. j. Pacificas per sanguinem suum. id est dominum suum sive qui in fratribus sunt homines. Sed contingit aliquando quod mediator inter duos rixantes interponit se et ab utroque erit vulneratus. Sic factus est noster mediator christus. Iohannes dicit pater Isa. liij. Propter scelus populi mei percussus. id est percussus propter scelus eius. Secunda discordia erat inter angelum et hominem. angelus enim concurrebat de homine qui ipsum sua restauratio fraudauerat. Iherem. autem perquirebat de angelo qui ipsum deceptorat. ideo quodammodo omnem angelum odiebat. sicut sepe contingit quod homo omnes illos odit qui sunt de parentela illius qui ipsum offenderunt

Sz illā discordiā xps dissoluit. qñ hoiez redi-
mēs numez angeloz adimpleuit fm illud. ps.
cix. Judicabit in nationibus impleuit ruinas.
Et etiā aliqrū sententia homies angeloz nu-
mero adequādo. Juxta illd Deutero. xxxij.
Statuit terminos pploz iuxta numez filiozū
dei. Tertia discordia erat inter hoiez ⁊ dia-
bolū. diabol⁹ enī ꝓtra hoiez allegabat illud i
strumētū autētici q ipse ꝓfecerat di. Gen. iij.
Quacūq; hora comederit mortemoriemī sz
ab ista allegatiōe a christo aduocato nostro
repulsus ē. eo q ipse in strū falsificauerit ad-
dens de suo. Nequaq; moriemini. Gen. iij.
Dicit Aug. Nequā vbi ē tuum nequaq;
Quarta discordia erat inter hoiem ⁊ hoiem
id ē populū iudeoz ⁊ gentiliū. Judeis dis-
plicebat q gētilēs vnū deū nō cognoscebant
sed muta ⁊ furda ydola adorabant. Gētilēs
vero audiebāt iudeos ex eo q vniuerso mū-
do ydola colente. ipsi soli cōdemnabāt. Sed
istā discordiā xps sedauit. quando vtrunq;
populū in vna fide vniuit fm illud. Joh. x.
Alias oues habeo que nō sunt ex hoc ouili.
Quinta discordia fuit inter iustos ⁊ peccato-
res. Iusti enī despiciebāt peccatores. Luce
xviij. vbi dicit Iesus ad quosdā qui in se cō-
fidebāt. Peccatores autē dei misericordiam
non considerabant. sed ab ipa se despici pu-
tabant. Sed hanc discordiā pacificauit quā-
do vtrisq; cōicare voluit tā iustis q; peccato-
ribus. A iustis enī parentib⁹ nasci voluit sz
Hierō. Et cū peccatorib⁹ māducare. Matt.
ix. Et sic christus in orto suo tanq; saluator
omnia pacificauit.

Sermo tertius De eadem.

Gredimini filie

Non ⁊ videte regem Salomonem in
diademate q coronauit eū maī sua. Lān. iij.
Scribit Guido cameracens⁹ eps dicēs. Ad
dam castrū pulcz edificatū fuit sup fluuiū
magnū. vbi plures pueniebāt nobiles ad so-
lacia exercēda. Cōtigīt quadā vice cū essent
piter viderūt cignū albū descendere p alue-
um riuī habentē cathenā argenteā in collo.
per quā traxit nauiculā in qua sedebat gigas
iuuenis pulcre forme. fortissimi corporis. et
elegantissime ꝓplexionis. Lignus igit iuxta
castrū applicauit. ⁊ gigas de nauī in terrā ꝓ-
silijt. quod nobiles vidētes eum cum reuerē-
tia ⁊ miratione magna susceperunt. Gigas
ergo ad preces nobilium ibi mansit. ⁊ elect⁹
in regem. creuitq; in gentem magnam. Ahy-
stice per castruz illud mundus intelligitur q
respectu magnitudinis celi ē quasi castellum

in quod christus intrauit. Luc. x. Hoc castz
sitū ē sup fluuiū. qz fm naturales terra ē vn-
dig aquis circūdata. Sicut ⁊ hoc per reges
Alexandrū magnū ē probatū. **L**egit i
historia ipius q ipse modū excogitauit. quō
posset ascendere in celum qd videm⁹. Fecit
ergo sedē excogitare. ⁊ apprehendens duos
griffones colligauit eos cathenis. ⁊ posuit
ante eos in summitate cibaria illoz. Leperēt
ergo sursum tendere donec terra tota vide-
batur sub se quasi area ⁊ mare sic draco ma-
gnus girans eā circūquaq;. Sed diuina vir-
tus obumbravit eos ⁊ griffones deiecit i ter-
ram in loco campestri longe exercitu itineris
decē diez. nullā tñ sustinuit lesionē Alexan-
der. Et ipse forti angustia vir a militibus est
inuent⁹. Ex hac ꝓz historia. Q castz h⁹ mun-
di ē circūdatū aquis. Ad hoc castz venit al-
bus cignus hoc ē Gabriel angelus qui dicit
cignus rōne protectionis. **R**ecte sic dē
fm naturales. ⁊ ꝓcipue ait. **M**arcianus. Q
cignus pullos suos solite ꝓtegit ⁊ custodit
⁊ appropinquātib⁹ pullis fortiter se oppoit.
Ita angelus ꝓtegit sibi cōmissos ⁊ custo-
dit. ⁊ appropinquātibus sibi pullis se fortit
opponit. fm illud ps. xc. Angel⁹ suis mandat
uit de te. ⁊c. Iste cignus nobilissimus de ex-
celso celoz missus a deo in ciuitatem galilee.
Luc. j. habuit cathenā argenteā. i. salutati-
onē angelicā hanc. Ave grā plena. que dicit
argentea. qz argētū dulciē sonat. Sic hec sa-
lutatio i aurib⁹ virginis dulciē resonauit. te-
ste. Bern. in sermōe. Est tibi o **M**aria qua-
si dulce osculū audire h verbū salutationis.
Ave grā plena. Totiēs enī oscularis qūens
p **A**uemaria salutaris. Jō potuit dicere illd
Lān. v. Sonat vox tua in aurib⁹ meis. vox
enim tua dulcis. ⁊ facies tua decora. Cū hac
cathena argentea attraxit ad ꝓsensum nauic-
ulā. i. virginē **M**ariā que nauis dicitur qz
in ipa venimus ad portū salutis eterne. Jdo
dicit de ipsa. **P**rouer. vii. Facta est qsi na-
uis institoris a longe portans panem suum.
In hac nauicula sedit christus gemine sub-
stātie. De quo dicit ps. xviij. Exultauit vt
gigas ad currēdā viā. Iste gigas ē pulcher.
Qz fm ps. xliij. Speciosus forma ꝓe filiis
hoiū. Et cādor lucē eterne. ⁊ speculum sine
macula. Sap. vii. Et est fortissimi corporis.
Qz dñs fortis ⁊ potēs. dñs potēs i ꝓlio. ps.
xxij. Iste gigas elegantissim⁹ hodie de na-
uicula vginālī ꝓsilijt in terrā hui⁹ mundi ꝓ
suā natiuitatē. sic canēdo ꝓtestat sancta ma-
ter ecclesia. **P**uer natus est nobis. et filius
datus est nobis. **I**sai. ix. Ideo nobilissimū

etnes celi ipsū cū gaudio susceperūt. laudan-
tes et dicētes. Gloria in excelsis deo. **Lu. ij. 30**
dicit **Aug.** p̄tra Faustuz. Scio inestimabile
gaudiū angelis. sanctisq; patribus in xp̄i nati-
uitate felicissima fore natuz. parit nos debe-
mus illis p̄formari. et hodie venientē regē cū
gaudio suscipe. Recte sic fit in curijs regum
Lunceni tota curia locū dā q̄ nouus dux
generat. Et ad h̄ hortat nos sapiēs i verbis
p̄libatis dicēs Egredimini filie sion et vi. et
In quibus notant duo cōsiderant. Primo
deuota christi nati obuiatio. ibi Egredimini
Secūdo decora eiusdē coronatio. ibi in dia-
demate. De primo notandum. Lū rex terre-
stris aut dux venerit ad aliquā ciuitatem de
uictis hostibus vel saltē illos ad vincēdū
oēs incole. vlt saltē maior ps ciuitatis exēit
ad ipsū vidēdū. et ad reuerentiā sibi exhibēdā
hoc figuratū ē. **j. Regl. xviij. vbi** legitur
dauid cū reuerteret a p̄lio p̄cusso philisteo.
egresse sunt mulieres de vrbib⁹. et vniūsi isrl
cantantes chorosq; ducētes i occursum Saul
regis qui exierat cum dauid cum vellet So-
liam philisteam expugnare. Ingressē sūt in-
quit in tympanis leticie et in sistris. et p̄cinne-
bant mulieres laudātes atq; dicētes. Saul
p̄cussit mille. et dauid decez milia. **Mozali**
loquēdo xps eterni patris fili⁹. rex eternus et
dn̄antiū oīuz dn̄s. hodie venit in ciuitatē no-
stre habitationis. **8 q̄ dicit Eccl̄s. ix.** Parua
ciuitas et pauci viri in ea. Venit in quā vt no-
stros hostes vinceret. et nos in eternū saluos
faceret. Sicut testat euan. **Lu. xix.** Venit
eni fili⁹ hoīs querere et saluū facere qd̄ pierat
Ad cōfirmat apls. j. ad Timo. j. Fidelis. i.
ver⁹ sermo et om̄i acceptōe dign⁹. q̄ xps Je-
sus venit in hūc mūdū p̄cōdēs saluos facere
Exultate igit o peccatores et gaudete. **Ob-**
uiāq; tanto regi p̄perate. ipm̄q; cognoscite.
q̄ hodie aialia irrōnabilia deū natū cogno-
uerunt. et ei reuerentiā exhibuerūt. Sic legi-
tur q̄ ioseph p̄ficiscēs in bethleem cū maria
pregnāte duxit secū bouē vt forte eū vende-
ret et censum pro se et virgine solueret. et d̄ re-
siduo vineret. et vniū asinū vt sup eū vgo ve-
heret. Vos igit et asin⁹ miraculose dn̄m co-
gnouerūt. et flexis genib⁹ coraz dn̄o q̄si ado-
rarent. et hec ante p̄dixerat Isa. j. Vos cog-
uit possessorē suū. et asinus p̄sepe dn̄i sui. Itē
legit d̄ infideli et pagano Octauiano q̄ dn̄m
christū venerat⁹ fuit. Refert Innocētius
us papa terti⁹. Cū octauian⁹ vniūsu orbē di-
tionī romanē subiugasset. intātū senatui pla-
cuit vt ipsū pro deo colere vellent. p̄rudēs
eni impator mortālē se intelligēs immortalē

tatis nomē sibi vsurpare noluit. Ad illoz ve-
ro importunā instantiā Sybillā p̄phetissimā
aduocauit scire volēs per eius oracula. si ett
am in mundo aliqñ eo maior nasceret. Cum
ergo in die natiuitatis dn̄i consiliū sup hanc
rem cōuocasset. et Sybilla in camera ipator
oraculo insisteret. in aeris medio circul⁹ au-
re⁹ apparuit. qd̄ et testat **Orosius** dicēs Oc-
tauiani tpe hora tertia repenteliq; doq; aere
circulus aure⁹ circa solē apparuit. et totū or-
bē ambiuit. q̄ nat⁹ eēt qui ipsum solem solus
mundūq; totū fecisset et regeret. Et dicit **In-**
noc. q̄ in medio circuli vgo pulcherrima pue-
rū in gremio gestās apparuit. hūc Sibilla
cesari oñdit. Lūq; ad p̄dictā visionē mirare
tur audiuit vocē dicētē. hec ē ara dei. Dixit
q; sibilla. hic puer maior te ē. iō ipsuz adora.
qd̄ impator fecit. et hec camera ei⁹ in honore
scē marie dedicata fuit. Intelligēs igit ipa-
tor q̄ ille puer nat⁹ maior eo erat thura obtu-
lit. et de⁹ de cetero vocari recusauit. **Jō n̄ so-**
lū irrōnabilia aialia. vepetiā creature rōabi-
les xp̄o nato obuiā venerūt. Angeli eni i xp̄i
ntiuitate tāta dulcedie sūt repleti q̄ celū reli-
quētes ad xp̄i cunabula cucurrerunt. Quia
Lu. ij. legi. Cū impleti essent dies Mariae
vt pareret. peperit filiū suū vniūgenitū et pan-
nis inuoluit. et in p̄sepio reclinauit. Statim ap-
paruit angelus suscipiēs natū regē cum gau-
dio. Et ad hoc gaudiū incitās pastores ait.
Ecce euāgeliso vob⁹ gaudiū magnū. et sbiro
scā ē cū angelo multitudo militie celesti exer-
cit⁹ laudānū et dicētiū. Gloria in excelsis deo.
Et hec p̄dixit p̄pha Joel. iij. di. In illa die
stillabūt mōtes dulcedinē et colles fluēt lac et
mel. vbi p̄ mōtes itelligit magnos āgelos. p̄
colles vō miores. q̄ oēs hodie māsioēs relin-
quētes regē suū natū laudātes vt ruinas su-
as reparz cū iubilofo cātico suscepit hodie
quē vgo dig cū ḡfrazactōe suscepit q̄ canit d̄
ipa q̄ vgo peperit et p̄ p̄tū vgo p̄māsit. ipm̄
quē genuit adorauit. Estimo sine omni du-
bio q̄ cū tanta exultatione et amore Maria
filiū suū hodie suscepit q̄ oīno lacrimas cōri-
nere n̄ potuit. Q̄ s̄te legi. Tob. x. Cū
thobias filiū suū pegrinari p̄mīssit m̄ an-
na nullo mō p̄solari poterat. s̄ q̄ttidie circū-
spiciebat et circūibat vias oēs p̄ q̄s spes re-
meandi videbat. Et vt d̄. c. vj. Sedebat q̄t-
tidie sec⁹ viā et in supcilio mōt. et cū cognis-
sentē filiū suū. currens nunciauit viro
suo dicēs. Ecce venit fili⁹ tu⁹. Et exurgens
pat̄ obuiā filio suo iuit. Suscipiēs oscular⁹ ē
eū cū vxore. et ceperunt ābo flere p̄ gaudio
h̄ic pōt fieri mistificatio si tempus patitur.

Quo celestis pater misit filiū suū eternalit̃ a se genitū q̃i pegrinū i hūc mundū quē maria cū gaudio vix expectauit genitū. ⁊c. Hodie etiā magi de longinqs egressi sūt regiōib⁹ ad vidēdū regē natū. sic refert Cris. sup. Mat. q̃ ip̃a die natiuitatis sup. quēdā mōtez stella appuit q̃ formā pueri pulcerrimi hēbat. ⁊ in ei⁹ capite crux splēdebat q̃ magos alloquēs dixit vt in iudeā pgerēt. ⁊ ibi natū regē inuenirēt. Ip̃i at̃ huic voci obtēperātes d̃ regiōi bus suis exierūt ⁊ ad xpm vsq; vidēdū deuenirūt Idcirco nos q̃ hic intelligimur p filias sion nō debem⁹ bruti aialib⁹ eē viliores. nec i fidelib⁹ segniores. s; cū sanctis angelis exire ⁊ xpo nato exēplo marie ⁊ magoz obuiare. **E**t ē notādū q̃ illi q̃ volūt rege f̃estri digne obuiare solēt se vestib⁹ vt pnt decent ornare. ⁊ multa alia q̃ regi displicēt postergare Ita ⁊ nos debem⁹ exornare mētes n̄ras per virtutes fm illd̃ qd̃ canit. Adorna thalamū tuū sion. ⁊ suscipe regē xpm. **Q**uā diē. b. Aug. in li. retractatio. Frustra tibi xps in carnena scit nisi etiā in mēte spūalr̃ misticeq; nascat̃. Etiā debem⁹ postergare ⁊ egredi de illis q̃ si bi displicēt. Et p̄mo de terra ad celū vt nob̄ solum celestia sapiant ⁊ nō terrena. fm illud apli ad Col. iij. **Q**ue sursum sunt sapite. non q̃ sup̄ terrā. Et subdit. **M**ortificate mēbra vestra q̃ sup̄ terrā sunt fornicationē inuidiciā libidinē. cōcupiscētiā malā ⁊ auariciā que ē idolorū seruitus. De his oportet nos egredi q; deo ⁊ xpo nato displicēt. Ip̃e enī de munda virgine nasci voluit vt mūdi oēm cūcupiscētiā a se amoueret. p̄daup nasci voluit vt mūdi oēm auariciā ⁊ cūcupiscētiā excluderet Scd̄o egredi debem⁹ de carne ad spūm vt n̄ seq̄mur carnales cōcupiscētiās. s; solū spūales fm illud apli ad Gal. v. Spū ambulate desideria carnis nolite pficere. Caro enī concupiscit adūsus spūm. ⁊ spū adūsus carnem Tertio egredi oportet de spū in deū vt perfectionē adeptā in spū nobis nō arrogāt ascribam⁹. nec nobis de illa placeam⁹. sed oīa i deū transmittam⁹ vt sic spū p̄ feruidā dilectionē ⁊ internā deuotionē in ip̄m deū i oib⁹ desiderijs transformemur. vt dicam⁹ cum aplo **U**nio ego iā nō ego viuit at̃ i me xps ad gal. v. Et he tres salubres egressiōes figurate sūt in Abraam cui dixit dñs Gen. xij. Egredē d̃ terra tua quātū ad p̄mū. ⁊ cognatiōē tua. q̃tū ad scd̄m. ⁊ de domo p̄ris tui quātū ad tertiu. Et faciā te in gentē magnā Quarto egredi debem⁹ p̄ maximā meditationē. q; tm̄ bñficiū qd̃ xps hodie fecit cū dignat⁹ ē pro nobis incarnari semp̄ oportet deuote meditari

ad h̄ hortamur Deut. vj. **M**editaberis. s. h̄ bñficiū hodie factū sedēs i domo tua ⁊ ambulans in itinere surgēs atq; dormiens. Et ponit triplex sit⁹ corpis. sedere. stare. ⁊ iacē. In stādo totū corp⁹ laborat. p̄ qd̃ intelligit labor actiōis. In iacēdo totū corp⁹ q̄scit. p̄ qd̃ intelligit q̄es p̄tēplatiōis. In sedēdo p̄tim laborat. ⁊ p̄tim q̄scit. p̄ qd̃ intelligit vitā p̄pleta ex vtroq; ex labore actiōis et ocio p̄tēplatiōis. ⁊ vult dicere q̃ istud tm̄ bñficiū meditari debēt actiui ⁊ p̄tēplatiui. ⁊ oēs viri p̄fecti. Quinto egredi nos optet p̄ magnam grāz actionē. **Q**uā diē. b. Amb. in pfatione. **Q**ui ingratus fuerit xpi natiuitatis indign⁹ erit oī fruct⁹ ei⁹ passionis merito. **I**ō sancta ecclia ne cū filiis suis fidelibus ingrata eē videat̃. genua flectēdo hūiliter canit. **G**rates nūc oēs reddam⁹ dño. Et canit notāf. q̃ sua natiuitate nos liberauit de diabolica p̄tate. **Q**uā fm Origl. sup. canti. In p̄ucto qd̄ et in stanti xpi natiuitas toto renouata fuit induta vetustas p̄ditōis generisq; humani. Et h̄ quo ad p̄mū. Quātū ad scd̄m tangit̃ decorata xpi nati coronatō cū d̄. In diademate quo coronauit eum mater sua. **P**ro quo sciē dum fm naturales. **I**nter oīa tpa anni verpre alijs exornat fructus suos. **A**idem⁹ enī q; flores suos decēter exornat ⁊ coronat nūc albis folijs. nunc rubeis. nunc flauis. ⁊c. **L**ilia coronat folijs albis. rōsas rubeis follequiū flauis. **A**ssistice p̄ ver̄ intelligi p̄t cōmuniter virgo **M**aria mater dei bñdicta Recte nanq; sic flores non nascunt nisi vere adueniente. Sic christ⁹ ver⁹ flos campī et liliū cōualliū nasci noluit nisi hoc verbrā virgo **M**aria aduenerit. q; ea nōdū nata distulit suā incarnationē per multos centenarios annoz quos enumerat poeta. **U**n̄ x̄sus. **A**nno ducēteno minus vno milia q̄nq;. **N**ulla mulier fuit digna de se gignere ⁊ pducere talē florē delicatū qualē hodie de se **M**aria produxit. **H**ūc nobilissimum coronauit ipsa diademate hūanitat̃ quā habuit ex ea. ⁊ sic diadema fm **I**si. j. ethy. ē corona regal̃ multos h̄is in se ornat⁹ de auro ⁊ gemmis. ⁊ potest in se cōtinere p̄les coronas. sic diadema hūanitat̃ quo coronauit maria xpm fructū suū bñdictū p̄tinet i se multas alias coronas **P**rima corona ⁊ dignitas fuit q; p̄cepit ⁊ peperit eū vgo nō virili semine. s; spū sancti v̄tute. **Q**uā p̄t in mult̃ exemplis declarari ad confundēdam iudaicā prauitatē que per fidem negauit mariā p̄cepisse vginē. **P**rimū exemplū est naturale. **R**efert albertus in li. gemmarū. **O**strea vernali tēpore ad littus

maris exit de nocte et descendente rore celi os apert. et de rore celi spiritus potest capere. de quo impinguatur et impregnatur. et tunc virtute solis preciosas generat margaritas. Per ostream qui est piscis marinus intelligitur Maria que interpretatur amara mare. Ipse enim tempore gratie veniente exiuit mare huius mundi. et solitaria sedens in cella legens finem doctores Isa. c. vij. Ecce ego concipiet et pariet filium. Cum autem descendit super eas ros spiritus sancti secundum quod dicit angelus. Luc. j. Spiritus sanctus superueniet in te. et. Ipse aperuit os suum quoniam dixit. Ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum. et sic virtute spiritus sancti concepit. ex suo purissimo sanguine celestis margaritam christum quem hodie per natiuitatem in mare huius mundi proiecit. ita ut dicere potuit illud ps. lxvij. Veni in altitudinem maris. et tempestas dimerit me. Tempestas. scilicet tribulationum quoniam natus fuit cum fletu. secundum illud Sap. vij. Propter maiorem vocem silem emisit omnibus plorans. Solitudo etiam fuit in arto presepio. et circumcisus octavo die cultro lapideo. Luc. ij. Secundum exemplum quod virgo christum peperit scribit albumasar sapiens astronomus dicens. Quoddam signum in celo fuit visum sicut virgo quedam puerum in vlnis gestans. et iuxta eam senex quidam consistens sed eas minime tangens. Etiam legitur in euangelio. nazareorum. Quodam splendore mirabilis est ipsius facie precebat. et ille significabat splendorem de ipsius virginitate. Tertium exemplum est de rubo quem vidit moyses ardere. et illum non comburi. Exo. ij. Et de tribus pueris in camino ignis Daniel. ij. Super quo dicit. b. Gregorius. i. omel. Sicut quondam rubus comburi videbatur et ignis eum non tangebatur. et sicut tres pueri in camino ignis inclusi habebantur et tamen eos non ledebat incendium nec odor fumus erat in eis. Vel quemadmodum danieli in lacu leonum incluso claustrum non apertis allatum est prandium ab abacuc danielis xliij. Et hec sancta ego genuit deum et intacta permansit. Quartum signum fuit in porta clausa quam vidit Ezechiel per quam vir transiit Ezechiel. xliij. Ad exponendum Augustinus ait. Quid est porta hec que erat clausa nisi quod ego maria semper erat intacta. Quid est vir non transiit per eam nisi quia ioseph non cognouit eam. Secunda corona qua coronauit eum mater sua fuit quod corpus suum in primo instanti perfecte organizatum est. Quia dicit Petrus comestor in scolastica historia. Postquam Maria protulit hec verba. Ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum statim conceptus est iesus de virgine plenius homo et perfectus in anima et in carne. ita tamen quod lineamenta membrorum humanis visceribus discerni non possent. Iohannes dixit Ibiere. xxxj. Nouum faciet dominus super fratri

femina circumdabit virum. Illud figuratum fuit Numeri. xvij. in vga aarō que subito floruit et nubes produxit. Virga aarō est ego maria de qua dicit Isa. xj. Egredietur vga de radice iesse. hec vga subito floruit et nucem produxit. Ad exponendum Augustinus in fine de natiuitate domini dicit. Nunc huius trinitas in suo corpore substantia. scilicet cortice. testam et nucleum. In testa ossa. In cortice caro In nucleo interiori prepat anima. In cortice nucleum caro signat saluatoris quem huius in se amaritudinem passionis. In nucleo interiore declarat dulcedinem diuinitatis. Ista subito in utero beate virginis sunt simul coniuncta perfecte et confirmata. Tertia corona est quod matris integritatem non violauit nec in conceptu nec in partu. et hoc probat. b. Augustinus in libro de Marie virginitate dicit. Solis radii speculum penetrat nec cum ingreditur violat. nec cum egreditur dissipat. sed in ingressu et egressu eius speculum integrum perseuerat. Speculum quando non rupit radii. integritatem igitur virginis ingressus aut egressus violare nunquam potuit dei tatis. quod dicitur certe non. Idem testatur Bernardus. in sermone. nec sideri radii suam minuit claritatem. nec virgini filius suam integritatem. Iohannes christus signat per florem campi qui ut aiunt naturales crescit in partibus ultra marinis huius stipitem asperum et quandoque folia rubra et sine aptitudine terre nascitur quod in eius exitu terra non aperitur. quod de nullo alio flore ceperint. Sic christus egressus est de beatissima terra virgine Maria quam benedixit secundum psalmum. Sed tamen sine ipsius violatione iste flos parturit. postea asperitatem crucis in qua habuit quandoque vulnera passionis. Iohannes dicit. Lani. ij. Ego flos campi. Quarta corona quod christus in instanti conceptionis habuit omnem scienciam omnium reum. et hoc secundum deitatem licet secundum humanitatem puer iesus proficiebat sapientia et etate Luc. ij. Et hoc de nullo puro homine dicitur. quod secundum Beatus. li. de anima. Anima in principio sue creationis habuit se tamquam tabula rasa in qua nihil est depictum. apertum tamen depingi. Nobiscum enim scia non nascitur nisi cum longo studio et usu vir tamen pauca acquirunt. Iohannes dicit Beatus. Ea que scimus sunt minima horum que ignoramus. Sicut autem non fuit de christo. quod omnia in instanti conceptionis per oculos habuit. Iohannes dicit Augustinus. in libro de natura et gratia. In ipso namque instanti quo christus conceptus natusque fuit ipsam suam passionem ac si iam patere semper in meditatione mentis habuit. Quinta corona quod ipse solus sine peccatis conceptus fuit. et natus nunquam peccauit. hoc illud scriptum est. v. Qui peccatum non fecit nec inuenit est dolus in ore eius. Sed quis modo potest dicere illud propter. Mundum est cor meum. purus sum a peccato. certe nullus. sed bene potest dicere sine mendacio cum psalmus. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum et in peccatis concepit me mater mea. Sexta corona fuit

q̄ habuit potētiā oīum creaturaz. i. morbos sanādo. cecos illuminādo. mortuos suscitādo. nouos celos creādo. ⁊c. ⁊c. ⁊c. statim p̄ natiuitatē suā poruisset illō dicere. **A**tt. vii. Data ē mihi oīs p̄tās in celo ⁊ in terra. **A**tt. vii. Raliter de illis quātū possum p̄cipare debemus vt dicere possit. de q̄libet illud p̄s. vii. Gloria ⁊ honore coronasti eū dñe. De p̄ma corona h̄ possum accipe vt q̄libet v̄ginitatem suā seu mūdiciā p̄ statu suo custodiat illibata. ⁊c. **A**tt. vii. de v̄ginitate. Virginitas ē amica diuitat. tēplū trinitat. speculuz puritat. ornamētū mirifice venustat. riuus perpetue voluptatis. De secūda corona h̄ accipe possum. si non ab instanti p̄fecti fieri possum. tñ in quātū valeam ad p̄fectionem tendam. **A**tt. vii. illud documentū xp̄i. Estote ḡ p̄fecti sic pat̄ vester celestis p̄fect. **A**tt. vii. ⁊ iō petit p̄s. xvi. p̄derice gressus meos in semitis tuis vt nō moueantur vestigia mea. De tertia corona illud accipe studeamus q̄ sanctā matrē eccliam in qua sum sp̄ualit̄ geniti per baptismū nō violemus **A**tt. vii. illud sapientis Latho. Ne matrē. s. eccliam offendas. si vis bon. eē parenti. i. xp̄o q̄ est vir ⁊ caput ecclie. hic pōt dici. quidā rūpunt ventrē matris vt sunt pulli vipperaz. De q̄rta corona illud accipe debem. Si nō oēm sciam habere valeam. saltē ad acq̄rendas sciētias pietatis per studiū ⁊ auditiōē xbi dei quātū possum diligenti inuisitā. ⁊ h̄ in exemplo phoz. **A**tt. vii. Refert enī Agellin⁹ in cronicis de phonoie democrit⁹ cuius pat̄ obderides adeo diues fuit. qd̄ exercitui xersis regis epulū de facili dare posset. Ille aut̄ diuicias reliquēs pua retēta sūma ob cāz studiū atthenas ē p̄fect. ibiq̄ vt ait q̄daz oculos sibi legitur eruisse. vt eo vegetiores haberet cogitatōes ad discendū. De quinta corona illud legi. Si nō omnino immunes eē possumus a peccatis. Juxta illō Aug. li. j. confes. ⁊ iob. Ne mo mundus a peccato. nec infans vnus notis saltē. tñ in quātū possum nobis ab illis caueamus **A**tt. vii. illud Jsa. j. Quiescite puerse agere discite bñ facere. Et si tñ aliqñ per fragilitatē in peccatuz nos labi contigerit. mox p̄ penitētiā abstergam. **A**tt. vii. dictū Lathonis Lūq̄ peccaueris. castiga teipm p̄ penitētiā. De sexta corona accipe optet. q̄ sp̄s noster dñet carni nre ⁊ oibus naturis ⁊ creatur in quātū nos instigāt ad illicita cōtra deum

Sermo prim⁹ De scō Stephano.

Ecce ego mitto ad vos prophetas ⁊ scri. **A**tt. vii. xxii.

Att. vii. Dicunt naturales q̄ vinea infructuosa sanguine aliquoz aialium ⁊ etiaz hominum aspersa sit fructuosa. q̄ talis sanguis habet efficacīā arbores p̄fortandi. **A**tt. vii. Si lignū fuerit arefactū optimū ē remedium vt statim in p̄cipio arefactiōis radici sanguis humanus calid⁹ instillet. **A**tt. vii. Figurā Gen. xix. de Loth. qui vitem rectificauit sanguine symie mediante **A**tt. vii. Etiam refert Iherinus egipti. Ex rosariū plantatū in terra mixtū sanguine ad modicum ignis calore appposito produxit flores. **A**tt. vii. Etiam pater celestis habuit plantam vineam. s. sanctam ecclesiam. sed erat infructuosa. ⁊ hoc cōquerit p̄ prophetā Jsa. v. Vineā plantauit elect⁹ ⁊ edificauit turris in medio eius. ⁊ torcular extraxit ⁊ expectauit vt faceret vinas. et fecit labrustas. wilde winbere. **A**tt. vii. Idcirco pius pater ⁊ agricola ad hanc vineā fecundandā permisit sanguinem martiz innocentū. quoz primus in veteri testamento fuit Abel. quez occidit frater eius Cayn in campo Gen. iii. Deniq̄ fuit tanta effusio sanguinis prophetaz tēpore manasse regl. q̄ per ipm hierusalē vsq̄ ad os impleret. ii. Regl. xxi. Et hoc sanguine innoxio p̄misit ecclesiam suā fecundare. **A**tt. vii. Cum h̄ nō sufficeret p̄misit effundere sanguinē vni geniti filij sui. p̄mo in circumcisione. Luc. ii. Secūdo in monte oliueti quādo fact⁹ est sudor eius sic gutte sanguinis decurrētis iteram. Luc. xxi. Tercio i flagellatōe Joh. xix. Ultimo abundantissime i cruce. **A**tt. vii. Quarto p̄ ipsū multoz martiz sanguis est effusus. teste Aug. sup p̄s. cxvii. Multi q̄ sequunt me. di. **A**tt. vii. Purpurata est vniūsa terra sanguine martiz. fulget celū coronis marty rū ornate sunt ecclesie reliquijs martiz. In illis p̄cipue fuit. b. stephanus sicut dicit ibi. dē. b. Aug. de festo ipius. Si quid inter martires distare pōt p̄cipu⁹ videt esse qui p̄mus est. Et subdit. **A**tt. vii. cū sanct⁹ stephan⁹ diaconus ab aplis fuisset elect⁹ vel ordinat⁹ aplius cū beata morte ac triūphali p̄cessit. ⁊ st̄mferi or erat ordine. p̄mus tñ fact⁹ ē passione. **A**tt. vii. Ille. **A**tt. vii. siq̄dē sanguine ecclā facta ē fructuosa q̄ ipm iudei lapidibus obruerunt. vt recitat p̄ns euangl. in quo tria p̄tractant. **A**tt. vii. p̄mo iudeoz inuidia venenosa. ibi. Ecce ego. **A**tt. vii. Scdo aiaz duricies lacrymosa. ibi. q̄tiens. **A**tt. vii. Tercio tormētoz miseria dolorosa. ibi. **A**tt. vii. **A**tt. vii. dereli. vo. do. de. De p̄mo ē sciēdū **A**tt. vii. fm nāfales. **A**tt. vii. Quedā sūt aues q̄ naturalr diligūt lumē sol. ⁊ i aspectu splēdor ei⁹ nimis delectant vt aq̄le. de q̄bus dicit **A**tt. vii. Amb. in li. exhamē. li. v. c. xxxvii. Ex solē irreuerberat ocul